

Stockholm den 16 september 2021

R-2021/1097

Till Infrastrukturdepartementet

I2021/01321

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 26 maj 2021 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet Kontroller på väg (SOU 2021:31).

Sammanfattning

Advokatsamfundet har, med undantag från nedanstående synpunkter, ingen erinran mot förslagen i promemorian.

Synpunkter

Trafiksäkerhetskontrollanter och sållning för narkotika

I betänkandet förs inget närmare resonemang om hur kontrollanten (polis alternativt personal från Tullverket eller Kustbevakningen) i samband med ett sållningsprov ska hantera frågan om narkotikaklassade ämnen som ingår i läkemedel som förskrivits till den aktuella föraren. Om sållningsprov ska få genomföras utan att misstanke om brott föreligger, kan det antas att fler förare än tidigare kommer att få genomgå sådant sållningsprov. Fler förare än idag som använder legalt förskrivna narkotiska läkemedel kan därvid komma att lämna ett positivt sållningsprov.

Enligt 23 kap. 1 § rättegångsbalken ska förundersökning inledas så snart det på grund av angivelse eller av annat skäl finns anledning anta att brott som hör under allmänt åtal har förövats. Ett positivt sållningsprov innebär således att kontrollanten måste ta

ställning till om förundersökning ska inledas, eftersom det är en förutsättning för att kroppsbesiktning för blodprovstagning i bevissyfte ska få genomföras. Om det narkotiska preparatet, som lett till det positiva svaret, intagits i enlighet med läkares eller receptutfärdares ordination föreligger emellertid inte skälig misstanke om brott med anledning av undantaget i 4 § andra stycket 2 trafikbrottslagen. Kroppsbesiktning får då inte genomföras. Om kroppsbesiktning genomförs utan stöd i lag föreligger en kränkning av de grundlagsskyddade fri- och rättigheterna.

Denna fråga behöver därför övervägas ytterligare för att obefogade kroppsbesiktningar, som en följd av ett ökat antal sållningsprov, ska undvikas i största möjliga mån.

Utredningen bör därför kompletteras med överväganden om hur invändningar om legal användning av narkotiska läkemedel ska hanteras vid en sållning enligt förslaget, för att undvika att kroppsbesiktning genomförs på personer som inte är skäligen misstänkta för brott. En fråga som därvid särskilt bör övervägas är hur godtagbar utredning av förekomst av recept ska göras innan bevisprov i form av blodprov tas.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander